## Linna veevärgi abonendid.

**57.** *Les abonnés du conduit d'eau.*

| | 1929/30 | 1930/31 | 1931/32 | 1932/33 | 1933/34 |
|---|---|---|---|---|---|
| Abonente 1. IV — *Abonnés 1. IV* . | — | 45 | 81 | 134 | 176 |
| Tuli juurde — *Inscrits* . . . . | 47 | 44 | 53 | 42 | 44 |
| Lahkus — *Rayés* . . . . . | 2 | 8 | — | — | — |
| Abonente 31. III — *Abonnés 31. III* | 45 | 81 | 134 | 176 | 220 |

## PUDRETIVABRIK.

Mustuse koristamis- ja kasustamisküsimused on tähtsad eriti neis linnades, kus puudub ulatuslik ja korralik vesivarustise- ja kanalisatsiooni-võrk. Kuni viimase ajani on Tartu linn otstarbeka mustusekoristamise ja oma pudretivabrikus linnast väljaveetud mustuse põllurammuks ümbertöötamisega mustuseveost kasugi saanud. Teistes linnades on tulnud mustusekoristamisele iga aasta heakorra ja tervishoiu huvides juurde maksta.

Kuni 1. jaanuarini 1931 teotsesid Tartus pudretivabriku mustuseveo-voori kõrval mitmed eraettevõtted, mis lepingute kohaselt olid kohustatud vedama mustuse pudretivabrikusse. Pahatihti nad vedasid mustuse aga linnaäärsetele põldudele ja aedadesse. Seega reostati maapinda ja tehti linnale ainelist kahju kadumaläinud mustuse näol. Alates 1. jaanuarist 1931 võttis linnavalitsus ettevõtjatelt õiguse mustusevedamiseks ja suurendas pudretivabriku mustusvoori kolme hobuse võrra. Et see samm õige oli, näitab asjaolu, et samal aastal suurenes pudretivabrikusse veetud mustuse hulk ca 3000 $m^3$ võrra.

Pudretivabrikusse veetava mustuse hulk on viimaseil aastail järjest kahanenud, vastavalt vesivarustusvõrgu laienemisele, kuna veevärgi piirkonnas on hakatud minema üle veeklosettidele. Sellest tingitud üldine mustuse vähenemine peegeldub pudreti produktsioonis ja linna sellekohaste sissetulekute langemises. 1933./34. a. vähenes väljaveetava mustuse hulk, võrreldes eelmise aastaga, 840 autovoori ja 2140 hobusevoori võrra, mis rahasse arvatult võrdub ümmarguselt 7600 kr.

Üldiselt valitsev majanduslik kitsikus ei ole lubanud eelarvet viimaseil aastail täita selles ulatuses, nagu oli loota koostamisel. Läbikäigu langusele on suurel määral kaasa mõjunud põllumeeste üldine ostujõu langus. Et pudretile senisel määral turgu leida, tuli 1932./33. a. alandada pudreti hinda 2 sendile kg, endise 4 sendi asemel. 1933. a. 1. juulist alandati mustuseveo hinda 10 senti autovoori ja 5 senti hobusevoori pealt ning tõsteti pudreti hinda 0,5 senti kg pealt.

1932./33 eelarveaasta andis puhaskasu 9190 kr. eelarves ettenähtud piirides, kuid seda pingutuste tõttu, kuna teostati kulude osas äärmist kokkuhoidu, jättes tegemata mitmed remondid ja uuendamata eelarves ettenähtud mitmesugune inventar. 1933./34. a. eelarves nähti ette puhaskasu 6.725 kr., saadi aga tegelikult 5962,10 kr.



Tartu II, lk. 172